

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Quænam sit major, quæ minor pars.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

hanc iudico omnium expeditissimam, & sanè tuam
regulam: Qui non potest majorem partem Officij par-
tem recitare, potest autem minorem, ad nequam obli-
gatur. Contra: Qui non potest minorem, potest autem
majorem (omissa licet minore) planè tene-
bitur. Ita Sanchez lib. 7. concil. cap. 2. d. 47. num. 3. Azor.
lib. 1. lib. 10. cap. 13. quæst. 4. Castro Pal. n. 7. d. 2. p. 6. n. 8.
Ratio regulæ est: tum quia sic confectudine re-
ceptum est à prudentibus, tum quia major pars trahit
ad se minorem, non verò contra, tum denique quia sic
sanctus redditur unus Officij, & scrupulis minus ob-
noxium.

4. Qui potest æqualem, hoc est, dimidium Officij
dicere, obligatur ad illam, omitta dimidia parte, quam
non potest. Ratio est, quia tunc non possumus recurrere
ad regulam, per quam major pars trahatur ad se minorem:
ad regulam, per quam dimidia sit planè pars notabilis, ab illa
excusari aliquis non poterit.

Secunda Difficultas.

Quam sit major, quæ minor pars?

5. Sed ex his ecce secunda difficultas in præti emer-
gens, æquænam censenda sit major, quæ minor Officij
pars? Ex quatuor dictis, quæ apud non ignobiles Docto-
res inveniuntur, id facile fortasse ad lucem evocabimus.

6. Primum dictum Navarri, L. 6. Azor. Val. apud
Castro Pal. l. c. n. 8. Qui potest recitare Laudes, Primam,
Tertiam, Sextam, Nonam, Vesperas, & Completorium,
licet non possit Matutinum, compellitur illas recitare
omisso Matutino, quod supponimus, non posse. Ratio
est, quia tot horæ sunt major Officij pars. Atque ex hoc
dicto sequitur, quod si contra, potest quis solum Matuti-
num recitare, non autem illas horas, ad nihil obligabi-
tur, ex dictis n. 3. quia nimirum solum Matutinum est
minor Officij pars.

7. Secundum dictum Rodr. Garf. J. Molf. apud Bonac.
lib. 1. de Hor. Can. q. 6. p. 2. n. 6. Apud Ioan. Sanch. in se-
ntentia 15. m. 1. Contra sentit Th. Sanchez lib. 2. in decal. c. 19.

8. Qui non potest recitare Matutinum & Laudes,
potest autem Primam, Tertiam, Sextam, Nonam, Ves-
peras, & Completorium, ad nihil tenetur. Ratio est, quia
Matutinum & Laudes sunt major, & certè potior Offi-
cij pars. Atque ex hoc dicto sequitur, quod ex adverso,
qui potest recitare Matutinum cum Laudibus, non
potest autem illas ceteras horas, tenetur his neglectis
ad illud, quia illæ ceteræ horæ sunt minor pars Officij
divini.

9. Tertium dictum Castro Pal. l. c. p. 6. num. 5. Qui
potest recitare ceteras omnes horas præter Vesperas, ad
illas ceteras solvendas obligatur. Ratio est eadem, imò
ex se patet, major. Ex quo contra sequitur, valentem
solas Vesperas, adde & Completorium, non autem cæte-
ras alias recitare, ad nihil teneri, quia Vesperæ, & Com-
pletorium, cum sint pars minor, trahuntur ab excusatio-
ne aliarum, quæ sunt major.

9. Excipe tamen hic, & in similibus, nisi fortè su-
perveniat præceptum. Explico. Sit qui statim à meri-
die sacro Ordine initietur: hic, licet non obligetur re-
citare majorem partem Officij illius; diei nempe Matu-
tinum Laudes, ceteræque horas, ut supra, §. 5. num. 8.
vidimus, obligatur tamen Vesperas & Completorium.
Ratio est, quia tunc supervenit præceptum cadens in
Vesperas & Completorium, materiam sanè capacem
gravis obligationis, nullo respectu habito ad horas an-
tecedentes.

10. Quartum dictum Ioan. Sanch. & Gar. apud Pelliz.
num. 1. d. 5. c. 2. n. 110. Non est obligatus recitare illam ho-
ram, cujus notabilem partem necesse habes omittere,
v. g. si sit cæcus, qui memoriâ teneat Psalmos Matutini,
non autem Lectiones, non tenetur Matutinum recitare,
quia Psalmi sine Lectionibus non sunt substantialiter
Matutinum Ecclesiasticum, atque adde Lectiones sunt

notabiles Matutini partes. Quid si sciat Psalmos hora-
rum, nesciatque Capitula & Orationes? Certè similiter
non videtur ad horas recitandas obligandus, ita Tol.
Diana, & ex parte Sotus apud Pelliz. loco citato num. 112.
quia patet illi psalmi non sunt substantialiter Horæ
Canonicæ, juxta formam à Pio. V. præscriptam. Si cæcus
nesciat, vel tu non habes hodierni Officij majorem par-
tem, sciat verò ille, vel habeas tu majorem partem Offi-
cij alterius diei, non obligamini ad recitandum hoc al-
terius diei Officium, imò neque ad alias partes. Ratio
est, quia non tenemur ex ullo præcepto aliud supponere
loco Officij divini.

11. Occasione hujus exempli ducti à cæco, Petes:
Si possit ejusmodi cæcus, vel quicumque alius asciscere
socium, cum quo valeat Officium totum ritè recitare,
obligabitur? Respondeo obligari ad asciscendum so-
cium docent nonnulli ita Bonac. alios referens diff. 1.
de Hor. Can. q. 6. p. 1. n. 8. sed certè probabile etiam est sa-
cris initiarum, vel Religiosum non obligari, quia facul-
tas admittendi socium etiam sponte sese offerentem, est
privilegium: Privilegiis autem utimur, quando volu-
mus. majori jure idem sentiendum de surdulo, qui
quamvis, ut dixi supra §. 2. n. 13. sit obligatus recitare
Officium, tamen si ejus conditionis esset, ut non posset
illud sine socio, cum socio posset non tamen obligaretur
ad illud asciscendum, atque adde posset recitationem
negligere. Ratio est tum quia, ut dictum est, recitare ad-
missio socio est privilegium, tum quia valde onerosum
esset socio cum obligari ad vociferandum, quod certè
deberet præstare, ut surdaster audire posset.

12. Dixi (sacris initiatum vel Religiosum) nam
Suar. Valsq. Azor. Reg. Laym. alique apud Bonac. loc.
cit. id meritò negant Beneficiario? Hic enim cum ex ju-
sticia debeat recitare Officium, obligatur aliquantulum plus,
quam alij. Vnde si facile, & non cum gravi suo incom-
modo socium habere potest, advocare tenetur, siquidem
qui se obligavit ad Officium acceptando Beneficium, se
videtur obligasse ad media saltem non multum difficilia
apponendam.

Ex his difficultatibus secundam modò propositam sa-
tis concepisse luminis jam vides.

Tertia Difficultas.

Quam infirmitas excuset ab Officio?

13. Dico, nec levem, nec certè necessariò gravissi-
mam; quia levis non affert mortaliter impedimentum,
& pia Mater Ecclesia nequaquam cum tanta severitate
nobiscum agit. Statuatur ergo hæc Regula: Si afflit Me-
dicus, vel vir expertus, qui possit de notabilitate infirmi-
tatis diiudicare, nec afflit Superior, qui certè in dubio
valet dispensare, tunc decerne infirmitatem esse notabi-
lem, ad effectum negligendi Officium, cum à recitatione
times aliquod non parvæ considerationis malum. Video
adhuc regulam non esse expeditam, verum planior fiet
ex corollariis.

Hinc enim ex Sanch. lib. 7. cons. c. 2. d. 45. timor, quod
sit occasio recitationis futura stomachi cruditas, vel
capitis gravedo, vel virium lassitudo, vel tardior febris
remissio, excusabit hominem ab Officio.

Hinc, ex eodem ibid. num. 5. imbecillitas ejus, quem
febris deseruit, eundem per aliquod dies excusabit, quia
illa imbecillitas infirmitas est, & Mater Ecclesia conva-
lescenti per aliquod tempus requiem ab Officio conce-
dere putanda est. quid si Missam hic celebrare velit: ce-
lebre, inquit Sanch. ibid. esto vacet per eos dies ab Of-
ficio; hoc enim suavitati Ecclesiæ tribuere omnino de-
bemus. Hi autem dies numerari debent iudicio pruden-
tis proportionem habita ad gravitatem præteritæ infirmi-
tatis, & præsentis difficultatis.

Hinc ex Pellizzario mox citando n. 158. quartana la-
borans, quando expectat vespertinam febris accessio-
nem, quamvis, si manè bene se habeat, debeat horas

H 4 Matutino